

mUbjT 27 qN 1997 >.M

LPZB twμxC MKR bT y qRB

yØÁ%L êÂ âÄptR y1996 bj T >mT xuR mGlÁ

ytkb,, yPZB twμxC MKR bT xfgiE>ª

ytkb,, M/xfgiE>ªÂ

ytkb%Chü yPZB twμxC MKR bT xÆST!

Kbi%TÂ Kbi%N!

1. yØÁ%L êÂ âÄptR m/bT bxpØÄp¶ Pp-mNGo T xNqA 101/2 XÂ mo ¶Ä bT¶ XNdgÂ I ¶i ÌM bwÈW xêJ q¶R 68/1989 xNqA 8 bN; iS xNqA 1 XÂ 2 btdnggW mç rT y1996 bj T >mT ¶±Rt¶ ÄqRÆL""
2. XNd, -wqW mo ¶Ä bT¶ y, ÄkÂWÂcW âÄpèC yÍ YÂNSÂ PÜehT# yKênª XÂ Lt âÄpT ÂcW"" âÄp¶ y, mlk-cW KFI ÛC Lt Lt yØÁ%L mNGo T mo ¶Ä bTèCÂ DRJ èC# IKLI ÛC yts« yDUFÂ Lt D-¥ £"B ÂcW""
3. yLt Lt âÄpèC ZRZR W«ªT IMKR bT¶ yqrbW %úcWN CI W bt«Âq,, 4 %øC spçN# kXÂNÄNÇ hüT QJ I xSfÉ, W KFL ¥ITM I «QSY , n¶STR A/bT XNÄpDRS tdrÛL""
4. mo ¶Ä bT¶ Æl bT yÆl ÑÃ X_rT MKNÄT xB²@c¶l bWu XRÄ-Â BDR y, µyÇ Béj KèCÂ BéG%äC XNÄpñM ymNGo T yL¥T DRJ èC âÄpT bmNGo -êf y£"B MRm%o xgLGl ÕT ÷R±Ê>N XÂ yÑÃ fYD btsÈcW yGL âÄpT DRJ èC XNÄpmm,, ÄdrUL""
5. bzpH ¶±RT WS_ y, qRbüT yØÁ%L êÂW âÄptR y1996 yâÄpT KNWñC# êÂ êÂ G"èC# bâÄpT o%o £dT ÄU« Ñ CGéC# ym/bT¶ y1997 Äl úT SMNT w%oT KNWñC# yspv¶L sRv¶S ¥"¶Ä PéG%M tì ¥êf IW_ (Institutional transformation) I ¥MÉT ytkÄwnü tGÆ%TN XÂ ymo ¶Ä bT¶ x«ÝSY yo%o Yø- YçÄL""
6. btly %Z bqrbüT ¶±RèCM çn bzpH mGlÁ WS_ yts«ü xStÄyèCÂ ymdMd, Ä hüC ytwsnü yØÁ%L mNGo T mo ¶Ä bTèC# IKLL mNGo -T yts«ü yDUFÂ Lt D-¥ £úBN âÄpT b¥DrG spçN# yâÄpT ¶±R-CN IXÂNÄNÇ âÄpT td%gpÄ töÈÈ¶ mo ¶Ä bT ¶Äp¶ XNdtf™m Xytšk mLS yts«ü yâÄpT td%gp

mo  b eCN mLS xStyT gzb bmçni ymr acl
tx nnT xGBnT bhul iM wgN tqYnT XNI W Y mL'''

7. It mçrT yçniT yxTxe mNGoT B T dr aC#
T td%g m/b eC qrcW yB m²GBT X sni C#
XNhiM yB mGI c  B%c sçni# tM ytkwnW
bxB²¾W ytImdWN yxLæ xLæ wYM yN T SLT
bmktL# XNhiM XNd t xSfSgnT xGBnT Ni bNi
T b DrG nW'''

y1996 bj T > mT : ODA KNWN

8. m/bt I W WsuiN DRJ  e ysi « n yswi `YL b1996 bj T > mT
bmdb¾ y YNL T 127 ui CN T I  DrG xQi 131
mdb¾ 5 Lt T xkWL''' YHM k: Qç bSY 107% XNdtkwn
uL''' yt >N bbj T > mt k qdW kF IL yI W ym/bt
ç%t C bxpsu ysvL sRvS   PG%M W  eC SY GN²b
b GB cW yo% tnu>nT bmf« „ nW''' YhiN XN yT td%g
m/b eC uB xZ IT Mcl I mçni xLæ xLæ LtzU uB
SI  U_M kFt¾ yT gz bmWsç bRkT Ii ymNGoT
m/b eC yT >N ImS T xLtI M'''
9. kF BI  yt qsiT ui C T ytkwnW b%L mNGoT
m/b eC B YçN IKLL mNGo  T y%L mNGoT bs W
DUF Lt D   SY uMR nW'''
10. bKLI C ytdrgW T TkirT drgW b dG SY I u bT
N bq ysW `YL bl cW KLI C nW''' YhiN XN bbj T > mt
T ktargu m/b eC WS_ 70 (50.4%) HI i IT Rt MŞ>
Ls i bmçni# git bMKR bt ybj T X I YNS gixC I 
÷  t½ bkiL  NKR I KTTL IdrGbT YgL'''
11. bmNGoT ytqr PG c Pj K C ytmdbSçWN bj T
bxGbi o% SY  eSçWN y ImSçWN >S  GB bBT
Sk  nT mwE cWN I  rUg_ m/bt yK n T kWL'''
bzH mçrT bbj T > mt bGBR MRT  dgc xQ%b
DRJ  c# b%Y b eC xStdR DRJ T ys T ytkwn sçN#
bxTxe mB%T `YL ÷RE>N ZRZR T tkWL'''

ym/b^ot^ly1997 bj T > mT y8 w%^oT : OD xfÚ™M

12. m/b^o-CN b1997 bj T > mT bmdb¾ åÄþT 159 £^oi CN åÄþT I ðkÅwN xQi Æl ùT 8 w%^oT bmdb¾ åÄþT y68 £^oi C åÄþT sþ« ÅqQ 40 åÄþèC bmkÅwN §Y nb,, "" YHM bx« Ý §Y yt« Åqq^lÅ bmkÅwN §Y Ål i^t 108 åÄþèC sþçni# bKê^o åÄþT dGä 5 åÄþèCN bydr^oW I ðkÅwN -Qi 2 åÄþèC yt« Åqq^l sþçN# 3 bJ MR §Y Yg¾I i^o""
13. I bj T > mt^l ytfqdW bj T ldmwZÅ xBL BR 5,727,100.00# I o%^o ðSk^o BR 2,792,958.87 bDM,, BR 8,520,058.87 nW^o"" kztH WS_ Æl ùT SMNT w%^oT o%^o §Y yeI W BR 4,258,364.74 wYM 49% sþçN# ÅLt^o %bT BR 4,261,694.13 wYM 51% ç• L^o"" b1996 bj T > mT ytfqdW bj T ldmwZÅ xBL BR 5,727,100.00# I o%^o ðSk^o BR 2,406,900.00 bDM,, BR 8,134,000.00 nbR^o"" kztH WS_ o%^o §Y yeI W BR 6,858,914.34 wYM kbj t^l 84% nbR^o"" µLt^o %bT bj T WS_ kft¾W ldmwZ ytmdbW sþçN# btfqdW ym/b^ot^l mēQR ydmwZ Sk^oL m^o rT Bq^l Æl Ñ ÅãCN xwÄDé mQ«R S§Lt^o Òl XÅ nÆR ç^o t¾WM km/b^ot^l Wu Æl i mNGo -êÅ mNGo -êÆ ÅLçni DRJ èC y^o kfi W ydmwZ m« N XyúbW km/b^ot^l bgjz^oW yl qqWN ysW `YL tm§> dmwZNM Y= M%^oL^o""

yÍ YÅNSÅ ÞUêhT åÄþT

14. bÍ YÅNSÅ ÞUêhT åÄþT ÆdT WS_ y-†T DKmèC bRµ- bþçniM# êÅ êÅãcl XNd^o ktIW qRbêL^o"" yåÄþT G^oècl ytm^o r^o t^o b1996 bj T > mT bØÁ%^oL mNGoT XÅ bKLL mNGo -T XNdQdM tkt§cW åÄþT ktdrgü 58 XÅ 73 £úic §Y nW^o""
15. bbj T > mt^l åÄþT ktdrgü yØÁ%^oL m/b^oèC 47 yKLL m/b^oèC 68 I þ« qsi k^o Cl i^o _q^oft güDI èC wYM SHtèC bStqR Æ« Ý §Y sþ-Y x_Ubþ çnW bmgß-cW nqØ- Ål bT xStÅyT (Qualified Opinion)# 2 yØÁ%^oL m/b^oèC XNÄþhiM 4 yKLL m/b^oèC -§ Ål CGR Ål ÆcW bmçni tqÆYnT y^o ÅúÈ xStÅyT (Adverse Opinion)

ytsÈcW s|çN# m/bècM yx|T x eÄ giM,, K Æl o LÈN# yx|T x eÄ
µR- o% DRJ T s|çni bKLL mNGo -T dGä ysi¥I = W;
¥: DNÄ x|nR©| hBT L¥T b|é# ydbiB ÞZi C ¥: DNÄ x|nR©|
b|é# ykMÆ- « MÆé øN XÄ yx\$Æ Lt wrÄ xQM GNÆ- ¥StÆb¶Ä
ÄcW''' bt = ¥¶M bhil T yØÁ%L bxND yKLL m/bèC dGä
x| M l mWsD XNd¥YØL xStÄyT (disclaimer of opinion) yts«
s|çN# Xnz|HM y¥: k\$êf S-StKS Æl o LÈN XÄ yØÁ%L ¥r, Ä
bèC xStÄdR s|çni bKLL mNGo -T dGä bdbiB ÞZi C yx\$Æ
Lt wrÄ g« R L¥T ¥StÆb¶Ä ÄcW'''

bØÁ%L mNGo T yL t l t m/bèC fúB

äÄ|T eÄ eÄ G\$èC

16. bmçrtü m/bè-CN b, ÄµfÄcW äÄ|èC bRµ- yf"yB xÄÄZ
GDFèC XÄ yWS_ q|_R giDI èC XNÄ|hiM xfÚ"¥cW kdNBÄ
mm¶Ä Wu yçni hin-äC y, ÄU_Ñ b|çNM# bz|H zgÆ ytut t|T
l MKR b=tü ¶±RT l |drgü y, gÆcW xNµ*R xNµ*R G\$èC ÄcW'''
Xnz|H G\$èC b1996 bj T > mT äÄ|è-CN y-t b|çNM# G\$èC|
bxl üt ¶±RèOCN dUGmN b¥QrB XRM© XNÄ|wsDÄ
XNÄ|stµkli BÄúSBM bxSfÉ, xµ\$T x_Ub| XRM© Æl mwsÇ
MKNÄT Xyq« l i ym« i CGéC mçÄcWN mgNzB YgÆL'''

bØÁ%LÄ bKLL mNGo -T m/bèC fúB äÄ|T btmlkt#

y_Ê gNzB giDI T

17. bmdb¾ äÄ|T yØÁ%L mNGo T ktkÄwniT WS_ b7 yØÁ%L
m/bèC yf"yB mZgB bxGÆbi Æl mÄzi fúbiN l ¥m²zN xLtØl M'''
fúÆcWN bxGÆbi kmzgbü m/bèC WS_ b8 yØÁ%L m/bèC BR
17,051.08# b5 yKLL mNGo -T m/bèC 134,204.14 bDM,, BR
151,255.22 giDI T tg\$äL'''

18. bl \$M bkiL hil T yØÁ%L m/bèC y1995 bj T > mTN fúB bwQtü
Æl mZU-cW fúÆcWN äÄ|T xDR- xStÄyT mS«T xLtØl M'''
k\$Y ytml ktW y_Ê gNzB giDI T xnSt¾ mSI 0 b|è- YM#

- xNÄND m/bèC y_Ê gNzB f"ÆcWN bTKKL SI ¥Yzi
l ¥m²zN xScU¶ çñ mgBt#

- btlY bD`¥ éúB áÄpT TkurT ytdrgW _Ê gNzB b¥m²zN "YÇN bPUêhT XÂ bxfÉ{M TKKI ¼nT \$Y XNÄpñiM bWS_ qÛ_R oR>T _NµÊ \$Y bmçni XÂ
- xNÄND m/b`èC dGä éúÆcWN bwqitÛ Æl mZU→cW áÄpT I ¥kÄwN Æl mÖl i#

spçN# wQ→êf MZgÆ b¥µýD# £"B bmZUT# b¥m²zN XÂ b_Ê gNzB qÛ_R ÄI W DKmT BziM m"iL Ä\$úy mçni GN²b I þwsD YgÆL""

19. kzh bÖT tdUGä XNdtgl ""W y_Ê gNzB giDI T MKNÄèC bRµ→ bþçniM êÄW bBzi xSfÉ_ m/b`èC ÄI W yWS_ qÛ_R oR>T « Nµ%o xl mçN# btlYM bmNGo T gþ drc\$ \$Y ÄI W qÛ_RÄ KTTTL dµ¥ mçN# yÆNKÄ y" _N kwÄ q¶ bygþzW xl ¥S→rO# tgbþ yo%o KFFL xl mñR# bmm¶Ä XNÄþqm_ ktfqdW b\$Y bµZÄ WS_ ¥Sqm_# b:l tÛ ytsbsbW gNzB bþzgY bnU→W ÆNK gþ xl mçN# y_Ê gNzB XNQSÝsª bwQtÛ töÈ_é y_ ÄrUG_Ä ¶±RT y_ ÄqRB « Nµ%o yWS_ áÄpT xgLGI ÖT bBzi m/b`èC xl mñR bMúl ¶T I þ« qsi YC\$ i""

WZF ysnD £"B

20. b_ ¶pSTéC MKR bT yí YÄNS xStÄdR dNB qÛ_R 17/1989 xNqA 38 XSk 40 btdnggW mçrT ysnD éúB bwQtÛ mw%rÇ spÉ%o b27 yÖÁ%L m/b`èC BR 22.9 , I þ×N# b32 yKLL mNGo →T m/b`èC 77.9 , I þ×N bDM, 100.8 , I þ×N WZF ysnD £"B tg\$ aL"" kzh WS_ ydbüB B¼¶R B¼¶rsi C KLL TMHRT bþé BR 33 , I þ×N# ysi¥I ¶ B¼¶%èf KL\$èf mNGo T W!#¥: DNÄ xpñR©þ hBT L¥T bþé BR15.4 , I þ×N XÄ ymqI ¶ tñþvRStf BR 3.7 , I þ×N `§ BI W y_ →t ÄcW""

21. YH WZF ysnD £"B bm/b`èC yo%o ¥Sk© \$Y tI:ñ b¥údR yo%o XNQSÝsª y_ ÄÄKM kmçniM b\$Y IMZb%oÄ BKñT bR y_ kFT bmçni bdNbi \$Y btdnggW mçrT XÄ YHNni I ¥Sf""M ygNzBÄ xp÷ñ_ L¥T , ¶pStR ÄwÈWN ZRZR mm¶Ä qÛ_R 11/1992 tkTIW m/b`èC xSf\$gþWN XRM© I þwSÇ YgÆL""

ygbj f'WB

ÃLtsbsb ygbj f'úB

22. bxl fW >mT ¶±R-CN bgbj sBúbj m/b`èC XÃ xgLGI ÒT sÃ DRJ èC btkÃwnW yÃÑÃ åÄpT bRµ- ÃLtsbsb WZF f'WB mñ„N mGI ÚCN y, -wS spçN# b1996 bj T >mT btkÃwnW åÄpT b8 yØÁ%L m/b`èC BR 714.2 , Iþ×N# b7 yKLL m/b`èC BR 2.3 , Iþ×N bDM„ 716.5 , Iþ×N ÃLtsbsb gbj ytgß spçN# kzh f'úB WS_ BR 712.3 , Iþ×N bxgR WS_ gbj XÃ bgüM„ K Æl o LÈN y, g'ÿ nW"" IWZF mb%kT MKNÃèC bRµ- spçni# btIY bxgR WS_ gbj Æl o LÈN#

§ qLÈÍ yGBR xwúsNÃ xsÆsB oR>T xlmñR /btIY bQRNÃ F A/b`èC bqf y-KS åÄptéc xlmmdB/#

§ GBRÃ -KS XSk 29 >mT DrS ÃLtswn§cW GBR kí×C mñ%cWÃ yGBR Wúnª bwQtü Æl ¥Gß-cW yYRU zmN Ãl fÆcW DRJ èC mgß-cWÃ IþsbsB y, gÆWM gbj bYRU SI , -gD IþsbsB y¥YCL mçni#

§ GBRÃ -KS XSk, wsN DrS GBR kí×C ÆqrbüT ygbj ¥S-wqfÃ mçrT b-úbj XNÃþsbsB bqf KTTTL y¥YdrG mçni#

§ xNÃND DRJ èC GBRÃ -KS mKfL Ãl r«ü spçN Ãl r«übTN MKNÃT y, gLA ¥Sr© b¥Hd%cW ÃLtgß mçni#

êÃ êÃãcü ÃcW""

23. bgüM„ K Æl o LÈN bkiL dGä WZF qr_ Iþ-Y yØIW bMN²ÊÃ f'WB SI =T SpTT# TKKI ¾WN yqr_ ¥SkfÃ -¶F Ãl m«qM# y:Ý êU kíKtR §Y kt«qsW êU ZQ xDR- bmÃZ XÃ TKKI ¾WN y¥ÜÜÍ êU Ãl mÃZ y, IüT êÃ êÃãcü spçN# xB²¾W WZF f'WB mNGo -êf Æl bj T m/b`èCÃ DRJ èC bÇbª ytStÃgÇbTÃ gNzbü úYsbsB yqr yqr_ f'WB nW"" SI çnM ygbj sBúbj m/b`èC WZF GBRÃ qr_ XNÃþsbsB Ã§sls KTTTL ¥DrG YñRÆcêL ""

bgjM, K Æl o L ÈN y-t yxs%R CGÉCN

btmikt

24. yÆl o L ÈN m/b[±]tùl éúB áÄþT btdrgbT wQT q_l ð ytmlktlT
yxs%R DKmèC tg[±]têL"

- ¥Sr© tà Lè Æl mQrbù yÉúbiN TKKI ¾nT ¥rUg_ ÄLtÒl
BR 9.3 , lþxN mgßtù XNÄþhiM 399 ÄþK\$%sþxñC l áÄþT
o%o lþqRbi S\$LÒlù bXnzþH ÄþK\$%sþxñC ytsbsbW wYM
lþsbsB y, gÆW qr_Ä -KS bxGÆbi msBsbùN l ¥rUg_
xl mÒl i#
- bxND QRNÅ F A/b[±]T bHgw_ mNgD khgR sþw« iÄ wd hgR
sþgbi ytÄzi ytl Ät xgéC gNzB mk-tÄ ytà\$ mZgB
Äl mì l Ñ #
- bxND QRNÅ F A/b[±]T yQDm unT MRm%o ÄLqrb\$çW BR
1.1 , lþxN y, Äw«i :Ý äC qr_ b¶÷RD èU BÒ Sl[±]tù
tkÄWñ mgßt#
- l:Ý mÄi bhil T QRNÅ F A/b[±]èC bkiL wd hgR WS_ ygbi
÷Nt[±]éC tmLsW khgR mWÈ-cW wYM -KS
ytkflÆcW mçniN y, gLI ¥Sr© l áÄþT lþqRB Æl mÒl i
giÄtN ¥È%T xl mÒl i#
- bx%T QRNÅ æC y÷NT éÆNDÄ xÆNdND :Ý äC B²T
y¥Y-wQÄ y:Ý äcM xq¥m_ l BKntÄ l BL>T ytUl «
çñ mgßt#
- bxND QRNÅ F A/b[±]T 3101 D%M xSÍ LT# 15980 j ¶µN
yMGB zYT# 1600 µRèn XRè XÄ 870 µRèn WSkþ
b, mlktW m/b[±]T y_%T ¥rUgÄ úYqRB wd hgR
XNÄþgÆ mdrgi#
- y:Ý ¥SÄ ¾Ä xþN¹i%NS ytkflbt snD b¥YqRBbT gþz[±]
qr_ y, s\$W bxêJ q_l R 60/89 xNqA 48 (3) XNdt dnggW
btmúúY hün[±]- ytÙÚzN :Ý mçrT b¥DrG nW"" YhiN
XN©þ bxND Q/A/b[±]T yqr_ èU ¥SkfÄ y, s\$W bqrbW
y:Ý èU \$Y ymÙÜi 10% XÄ yxþN¹i%NS dGä b:ÝW èU
\$Y ¥ÙÜi tdmé b, gBW ygNzB m«N \$Y 5% Xytwsd
mçni#

êÂ êÃãclĀcW'''

Sl çnM Æl oLÈN m/b²tĀ bS,, Āl ūT QRNĀF m/b²èC y-†TN CGÉC
XNĀĴĀRŃ xúSbĀL'''

ygbĴ drsŹ ĀLtör«IT fúB

25. ymNGoT gbl bPUêf drsŹ msBsbüĀ mmZgbü sĴÈ% bx%T
yØĀ%L m/b²èC BR 9.3 , IĴxN# b7 yKLL mNGo-T m/b²èC
BR 3.2 , IĴxN bDM,, BR 12.5 , IĴxN ygbĴ drsŹ úYör_ITĀ
bgbl úYmzgB tgŹaL'''

kt«qsW fúB WS_ bxQM GNĒ- , nĴStR ysĴvĴL sRvĴS ŸŹŹĀ
PÉG%M A/b²T BR 6.2 , IĴxN# ymkšKĀ tĴvRStĒ ÷lĵ BR 2.4
, IĴxN XĀ bdbüB B¼R B¼rsiCĀ ÞZiC mNGoT yxšÆ wrĀ
xQM GNĒ- ŸStÆbĴĀ BR 2 , IĴxN Ńš BIW ytgbü ĀcW'''

Sl çnM yÍ YĀNS xStĀdR dNB b, ĀzW mĵrT fúbü drsŹ
tÖRÖIT XNĀĴmzgB xúSbĀL'''

ywĀ fŹB

26. bwĀ ytmzgbü fúic bPgi mĵrT ytfqç# tgbĴW ŸS©
yqrbšcWĀ bxGÆbü ytf{Ń KfĀāC mçĀcWN IŸÈ%T āĴT
sĴdrG q_Ĵ ū ytmlktŲ ħin²-āC tgŹtĒL'''

ŸSr© úYqRB bwĀ ytmzgb fŹB

27. b9 yØĀ%L m/b²èC BR 15.6 , IĴxN# b18 yKLL mNGo-T
m/b²èC BR 3.7 , IĴxN bDM,, BR 19.3 , IĴxN MNM >YnT dUð
ŸSr© úYqRB bwĀ tmZGi tgŹaL'''

kt«qsW fúB WS_ ygüM,, K Æl SLÈN yĀĴ- zĴT# yQDm unT
MRm% tmš>Ā yfsS fúB BR 9.5 , IĴxN# bxgR mkšKĀ
, nĴStR ymkšKĀ Gi mMĴĀ BR 2.8 ŸIĴxN#y¼rĴ B¼%êf
KLšêf mNGoT «Ā bĴé BR 1.2 , IĴxN XĀ yxŸ% B¼%êf KLšêf
mNGoT x²C xYvĴ x²DS möÈ«ĴĀĀ mkšKĀ s²ĒtĴĀT A/b²T
BR 1.0 , IĴxN Ńš BIW ytgbü ĀcW'''

I éúí cll dUō ¥Sr© XNÄpqRBšcW# YH µLçñ gnZbi l mNGo T
ú_N XNÄptµÄ l wdötM tmúúY hün↔ XNÄYksT _NÝq½
XNÄpdrG xúSbÄL”

ytà§ ywÄ ¥Sr© úYqRB ytmzgb

28. b14 yØÁ%LÄ b30 yKLL m/bèC ytà§ ¥Sr© úYqRB BR 664.5
 , lpxN bwÄ tmZGi ytgß şçN kzh WS_ bhgR mkşkÄ
 , nşStR ymkşkÄ Gi mM¶Ä BR 641.0 , lpxN XÄ ybN¶NgüL
 giÑ Z B¼%êé KLşéé mNGo T «#Ä _bÝ bþé BR 5.9 , lpxN ṡ
 ÄI iT ÄcW”

éúB kmmZgbi böT ¥Sr©äC màş-cW bQD, Ä mrUg_
XNÄI bT XÄ ÄLtà l iT ¥Sr©äC XNÄpà l i b¶±R-CN xúSbÄL”

PUêéÆLçñü ¥Sr©äC dUönT bwÄ tmZGi ytgß

29. b4 yØÁ%L XÄ b5 yKLL mNGo -T m/bèC PUêéÆLçñü yæè
÷pÄ tqÆYnT yl#šcW nu wrqèC XÄ drs©C dUō ¥Sr©nT
BR 1.6 , lpxN bwÄ tmZGi ytgß şçN# kzh WS_ yxéú
GBRÄ ÷l¶ BR 451,752.62 bdbüB ÞZi C ykÍ øN g«R L¥T
¥StÆb¶Ä êÄ mM¶Ä BR 395,449.00 ṡ ÄI iT ÄcW”

l t«qsW éúB PUêé ¥Sr© XNÄpqRBIT tgbpW KTTL mdrG
XNÄI bTÄ l wdötM ywÄ ¥Srj äC tqÆYnT ÄšcW# PUêé
å¶J ÄL mçÄcW úYrUg_ KFÄ XNÄYf{M xúSbÄL”

kdNBÄ mm¶Ä WÄ xl xGÆB ytf{Ñ KFÄäC

30. b11 yØÁ%L m/bèC BR 900,853.84 b35 yKLL mNGo -T
m/bèC BR 1.5 , lpxN bDM, 2.3 , lpxN kdNBÄ mm¶Ä WÄ
Äl xGÆB tkFI ò tg¶aL” KFÄWM b`şöäC ÄLtfqd# ITRF
s>T KFÄ XÄ kWI ò xbl tmN bşY ytf{m y, l iT y, gßüB T
şçN# kzh WS_ yWu giÄY , nşStR /êÄ m/bT/ BR 346,107.66
XÄ yxpT×eÄ ÊÄpx zRF DRJ T BR 283,471.27 lxBnT y, «qsi
ÄcW”

gNzB wÀ kmdrgü bÖT b`šōāC ml dqü XĀ KFĀWM yÍ YĀNS
xStÄdR dNBĀ mm¶ĀāCN ytktl mçñü mrUg_ XNĀI bT
XNĀpñiM ĀI xGÆB ytf{mW kFĀ tmš> XNĀpdrG xúSbĀL'''

y:ÝĀ NBrT xStÄdR

31. bm/b≠èC ĀI WN y:ÝĀ NBrT xStÄdR I ¥È%T áĀpT sþdrG
q_l ð ytml ktŦ ħün→ āC tg'ýtêL'''

yNBrT áĀpT ¥DrG ĀLtÒIÆcW m/b≠èC

32. áĀpT btdrgü bx^{B²}@cl m/b≠èC yNBrT `šōāC sþqĀy, tgbþW
RKKB ÆI mdrü# yÌ , Ā xšqí :ÝāC MZgÆ ÆI ml Ì Ñ XĀ
ĀÌ Ì Ñ TM bþçñü yNBrT gþĀ wÀ MZgÆ xà LtW
ÆI mmZgÆcW b6 yØÁ%LĀ b23 yKLL m/b≠èC yNBrT áĀpT
¥kĀwN úYÒL qRaL'''

kzþHM I *š q_l ð ytml ktŦ yNBrT x«ÆbQĀ xĀĀZ DKmèC
→YtêL'''

- bybj T >mtĭ ö«% b¥DrG kmZgB kwĀ q¶ UR
y¥YgĀzB mçñü#
- I Ì , :ÝāC ml Ā qĭ_R ĀI mS«TĀ bmZgBM XNĀpzmzgbü
xl ¥DrG#
- xgLGI ðT y¥Ys«ü :ÝāC bwQtĭ xl ¥SwgD XĀ
- :ÝāC I ö«% b_ ĀmC mLkü XNĀpqm«ü xl ¥DrG

y_ I ðT êĀ êĀācl sþçñü y-†T DKmèC ymNGoT NBrT
ĀI xGÆB XNĀpÆKN y_ ĀdRgü bmçñü m-rM YñRÆcêL''' SI çñM
m/b≠èC bmNGoT NBrT mm¶Ā qĭ_R 6/1991 m_ rT yNBrT
xĀĀZĀ x«ÆbÝcWN XNĀpĀStµKI ð xúSbĀL'''

33. yt>kRµ¶ xĀĀZĀ x«ÆbQ

mNGoT I t>kRµ¶āC Gi kFt¾ gNzB XĀwÈ bþçNM I xĀĀZĀ
x«ÆbQ yts«W TkürT xnSt¾ çñ tg'ýtêL'''

- bx%T yØÁ%LĀ bxND yKLL m/b≠T 69 mkþĀāC
bl þBĒĀcW šY bt«qsW y'ñsþ qĭ_RĀ bt>kRµ¶W xµL šY
ĀI W qĭ_R ytIĀy çñ mgþt#

- bx%T yØÁ%L m/b=èC 63 mkpÁãC blpBÊãCW §Y yt«qsW yätR qllRÂ bt>kRµ¶W xµl §Y ÆlW yätR qllR mµkL LtñT mñ, #
- bxpT×eÄ t½ ÷Ñ ñk«>N xqj Nsp 4 mkpÁãC ySRötÄ yGuT xDU ydrsÆcW spçN mNSx«W ÄLtÈ%Ä XRM©M ÄLtwsd mçñi#
- bsi¥I ð KLL ««Ä bþé wÁT XNddrsi ÄL→wqll 19 mkpÁãC mñ%cWÄ bW; hBT L¥T , ñStR dGä xND t>kRµ¶ y«Í mçñi#

y, lüt lxBnT y, «qsü spçN Æ«Ý§Y y→tTN DKmèC btmlkt btly _%Z bsöW qRÆ*L"" CG, y→yÆcW m/b=èC xs%o%cWN l¥StµkL xSf§gpWN XRM© XNÄpwSÇ xúSbÄL""

ybj T x«ÝqM

34. m/b=èC ytfqd§cWN bj T bxGÆbü m«q¥cWN l¥rUg_ äÄpT btdrgü m/b=èC#

§ bdNbü mçrT ybj T ZWWR úYfqD b19 yØÁ%L m/b=èC BR 10.1 , lþxN# b21 yKLL m/b=èC BR 6.7 , lþxN bDM, BR 16.8 , lþxN byR: si kbj T b§Y wÄ xDRgW tgÿtêL"" kzþH WS_ ywËèC yS±RTÄ ÆPL , ñStR BR 2.3 , lþxN# ygüM, K Æl o LÈN 2.2 , lþxN XÄ ysi¥I ð KLL ««Ä bþé BR 2.1 , lþxN -§ Äl ü ÄcW""

§ kwÄ q¶l bj T l mNGoT µZÄ fsS ¥DrG y, gÆcW 6 yKLL m/b=èC BR 4.9 , lþxN ÄLs, bT bj T bwQtll fsS úYdrG qRaL""

§ b38 yØÁ%L m/b=èC BR 236.9 , lþxN# b33 yKLL m/b=èC BR 107.1 , lþxN bDM, BR 344 , lþxN bo% §Y ÄLêl bj T tgÿaL""

§ bxgR mk§kÄ , ñStR ymk§kÄ Gi mM¶Ä ybj T ¥²wR oLÈN WKLÄ úYs«W BR 5 , lþxN ybj T ZWWR flä tgÿaL""

m/b²èC bÍ YÂNS xStÄdR xêJ Â dNB m¿rT ytfqdšcWN bj T
x²WrW m«qM sþgÆcW I xND ywÀ R:S ktfqdW bšY o% šY
¥êšcW ÞGN ÃLtktl xs%R bmçni m-rM YñRb-L'''

35. mNGoT bxND bkiL yzmniN ybj T KFÃ I mf{M I êU NrT
MNU yçrWN yhgR WS_ BDR I m«qM sþgdD# bl²š bkiL
mo ¶Ã b²èC y¥Ys, bTN bj T «YqW ¥SfqÄcWÂ kwu
q¶ÃcWN fsS xl ¥DrUcW giÄT y, ÅSkTL bmçni MKR b²tÜ
TkürT s_è KTTL XNÄþdrGbT XÂúSÆI N'''

ymNGoT x«ÝšY gbþÃ wÀ f"b åÄþT

36. yØÁ%L êÁW åÄþtR m/b²TN I ¥ì I M bwÈW xêJ qll_R 68/1989
m¿rT yØÁ%L mNGoTN y1993 bj T >mT x«ÝšY ymNGoT
gbþÃ wÀ éúB åÄþT tdr_ q_l ð ytmlktÜT hin²-äC tg²têL'''

- b1993 bj T >mT I KLI ðC bD²-¥Á L† DUF ytšl fW BR
3,886 , I þxN o% šY yêl bT hin²- úY-wQ Ñ I ð bÑ I ð o%
šY XNdêl tö_é bwÀ tmZGi bmgßtÃ yqrbWM
ymNGoT éúB ¶±RT bÍ YÂNS xStÄdR dNB qll_R 17/1989
xNqA 79 m¿rT xlmçniN bmGIA yéúB ¶±RtÜ
XNÄþStµkL ÆI úT >m-rT ¶±R-CNM u MR ÅúsBN bþçNM
ygNzBÂ xþ-ñ, L¥T , nþStR bs«W Mš> bÍ YÂNS
xStÄdR xêJ Â dNB m¿rT yKLL D²-¥ éúB o% šY
yêl bTN hin²- bØÁ%L mNGoT >m-êl yéúB mGI Å WS_
¥µtT y, nþStR m/b²tÜ `šõnT XNÄLçn gLÚ'L'''

YH giÄY bybj T >mtÜ xw²Uþþ Xyçn bmMÊtÜ yÍ YÂNS
xStÄdR xêJ Â dNbi bPZB twµxC M/b²T bkiL tfTë
ym= r¶ XLÆT XSpLts«bT DrS giÄt bm/b²-CNÄ
bgNzBÂ xþ-ñ, L¥T , /R I þf- XNÄLÒI I þ-wQ YgÆL'''

- mNGoT kWu xgR tbDé I L¥T DRJ èC ÅbdrWN gNzB
Imk-rL ktkftÜ 69 yBDR ÍYI ðC mµkL 60 ÍYI ðC
I åÄþT ÃLqrbü bmçni I L¥T DRJ èC yts«W BDR
btgÆW WL m¿rT msBsbüNÄ éubiM bxGÆbü tmZGi
mÃziN ¥rUg_ xLtÒI M''' ygNzBÂ xþ-ñ, L¥T , /R giÄtN

xSmLKè bs« W mLS CG, N ImF-T bXNQSÝsª §Y
mçniN gLÚ*L""

- ymNGo T xþNvSTmNT gbþ éúB yWZF tsBúbþ mk-tÃ
mZgB tà LèÂ MZgÆW t« Âö lãÄþT Æl mOrbi yÉúbiN
TKKI ¾nT ¥rUg_ ÃLtÒI sþçN# xs%„ N XNd_ ÃStµKL
_ /R m/b=tl bs« W M§> gLÚ*L""
- bybj T >mtl ytkfttN x«LsþãC qÈY KFÃ Im¹fN b_ L
bXÃNÄNÇ bj T >mT m= rñ kÆNK éúB ql_R ©.á.vþ 202
wd ÆNK éúB ql_R ©.á.vþ1285 Xyt²wr gNzbü úYNquqS
lri M gþzª XNÄþqm_ y_ drG sþçN YH gNzB XÃI mNGo T
kFt¾ wLD bmKfL yxgR WS_ BDR y_ bdr mçni
-Wl L""

- bí YÂNS xStÄdR xêJ ql_R 57/1989 mçrT xSfÚ_
m/b=èC ytfqd§cWN bj T x²WrW m«qM sþgÆcW
Ã§²w„ Â ygNzBÃ xþ÷ñ_ L¥T_ nþStRM bxêJ bts« W
SLÈN mçrT tgbþWN ql_R Æl ¥Drgü bêÂ êÂ ybj T
R:îC kbj T b§Y wÀ ytdrg ymdb¾Â yµþL bj T BR
130.8_ lþxN ytgß sþçN# ygNzBÃ xþ÷ñ_ L¥T_ /R Sl giüt
ys« W mLS Æl bj T m/b=èC Ãw« übTN MKNÄT y_ gLA zgÆ
y_ ÄqRbi bmçni giüt y_ ml k-cW xµ§T hün«-WN
trDtW XRM© ImWsD YC§l ü y_ L nW""

bí YÂNS xStÄdR xêJ Â dNB ytmiktN GÁ-ãC
mtGb%cWN ymöÈ« RÂ yØÁ%L mNGStN bj T y¥StÄdR
oLÈN yts« W l gNzBÃ xþ÷ñ_ L¥T_ /R bmçni yts« WN
M§> xLtqbLnWM""

37. Sl çnM k§Y bZRZR btmlktN GžèC MKNÄT yqrbW
ymNGo T éúB ¶±RT yzmnüN ymNGo T éúBÂ yí YÂNS xFÉ{M
bx_Ubþ hün«- y_ ÄúY çñ xLtgßM"" ZRZR hün«-W btly_%Z
/KFL 1/ qRÆ*L""

yKêñª áÄþT

38. yKêñª áÄþT m¿r-êf tL: ÷ ymNGoT mo ¶Ā b²èC XĀ DRJ èC ytmbdšcWN ysW `YL# gNzBĀ qŭqš xp÷ñ, Āêf bçñ mNgD bm«qM XNQSÝsñ bBÝT b¥kĀwN ytsËcWN yo% PéG%M kGB b¥DrS y, «bqWN W«²T ¥Sgß-cWN l¥rUg_ áÄþT xµèi y-† DKmèC XNĀþStµkli l o% xm%, tgbþWN y¥ŕŕĀ ʎʎB ¥QrBĀ tfÉ, n-cWNM bmk-tL Sk²-¥ W«²T XNĀþgŕ mRĀT nW'''

39. ymNGoT m/b²èC ĀqĀ²cWN o%äC btmbdšcW bjT xp÷ñ, Āêf bçñ mNgD XĀ bQL_FĀ ¥kĀwĀcWN XNĀþhüM yo% PéG%äÒcW Sk²-¥ mçĀcWN yØĀ%L êĀW áÄþtR xËRè ¶±RT ¥QrB XNĀl bT bxêJ qŭR 68/1989 bxNqA 7 N; üS xNqA 4 btdnggW m¿rT b1996 bjT >mT bxpT×eĀ x²²KT¶K `YL ÷R±Ê>N b:Ý Gçf XĀ NBrT xStĀdr §Y yKêñª áÄþT xDR` ytgßüT W«²èC XĀ y¥ŕŕĀ húiC btly _%Z qRbêL''' bâÄþtŭ wQT y-†T êĀ êĀ DKmèC q_lŭ tmlKtêL'''

- ytfšgþ Clŭ- mmz¾ úĀàliü byo% mSkü ¿%t®C tmDbW mgß-cW XNĀþhüM l¿%t®C yo% mZRZR w_è XNĀþdrúcwĀ XNĀþmznüBT xlmrgü#
- l yo% KFIŭC yoL«Ā Fš-TN m¿rT Ādrg l¿%t®C tk-ŕYnT ĀlW oL«Ā xlmst#
- ytkĀwnü Gi āCN y, ĀúY yt«Ākr S-†stµèf mr© xlmñ, #
- b: QD y, kĀwN xp÷ñ, Āêf yçñ y_QL Gi oR>T xlmñ, #
- y= r- fdt XĀ GMg¥ y, «ĀqQbT ytwsn ygþzª gdB xlmñ, #
- :ÝāC kWu sþm«üM çñ bo% xµÆþĀ bmUzN sþqm«ü tgbþWN y_%T dr© b«bq ¥¹gþĀāC xlm-¹UcW# bzþHM MKNĀT BR 3.5 , lþxN wĀ ytdrgbT yXN= T mqqĀ kª, µL wdB §Y yfss mçñi#
- kWu xgR tgZtW gþ y, drgü NBrèC bWL m¿rT tàLtW mDrúcwĀ gþ l mçĀcW xlmrUg«ü# bzþHM

MKNĀT kWL Wu k90 - 446 qĀT zGYtW lgbū :Ý ĩC
l ÷R± Ê>nū gbj mdrG ynbrbT ygiĀT μϣ BR 2.32 , l p×N
úYsbsB mQrt#

- bGi ĩ%t©C SM wu ytdrg BR 1.01 , l p×N bwQtŭ
xl mw%rÇ#

40. y÷R± Ê>nū y:Ý Gi Ā xQRi T oR>T# bxnSt¾ ěU# bt«yqW
m«N# y_%T dr©WN b«bqĀ btgbjW g|z² ymQrB CGR
Ā«ÝW# Sk²→ŷnT y⁻DI W XNdçn GLA çñ Y→ĀL'''

41. yNBrT xĀĀZĀ x«ÝqM btmlkt

- xgLGİ ŐT y, s«iĀ yŷYs«i NBrèC tIYtW xl mqmĒcW#
- xnSt¾Ā kFt¾ yKMCT m«N xl mwsniĀ tGĒ%êf xl mdrği#
- lnĀJ ŷ«%q, Ā UñCĀ ŷdĀ ŷ>ñC y_%T qŭ__RĀ MRm%
o% bygbjz²W xl mkĀwni#
- b:Ý GM© bèCĀ ŷdĀ ĒbjĀĀC yXúT xdU mkšKĀ
ϣϣŷĀĀC tà LtW xl mgβ-cW# mUzñCĀ bWSĒcW
y, gβW NBrT lxdU mUI_#
- lo% KFI ŐCĀ Péj KèC :Ý ĩC bwQtŭ xl mDrúcWĀ# lo%
mŭtTĀ lwĀ m= mR MKNĀT mçĀcW#
- y÷R± Ê>nū NBrTĀ t>kRμŷĀC yxĀĀZ mmŷĀĀ yxfÉ{M
oR>T tà Lè xl mgβt#
- bGi M çn bWL mçrT kPéj KT ytgβi t>kRμŷĀC yNBrT
gbj drsŷ yŷYör_šcW mçni XNĀpñiM yt>kRμŷĀC mkpĀĀC
yĒl b²TnT m-wqĀ dBtR XĀ ŷ^dR xl màšt#
- bt>kRμŷĀC šY xdU Ēdrsi 1iŐéCM çn lš ĩ%t¾ šY
XRM© xl mwsÇ#
- >m→êf yNBrT ö«% xç%RĀ yNBrT xmzUgB oR>T
x_Ubj xl mçni#
- km«lĀ Wu NBrèC tqM«W mgβ-cW#
- bWS_Ā bWu ĀĀtéc b, s«i xStĀyèC šY XRM©
xl mwsÇ#
- bRμ→ m¹_ wYM mwgD XNĀpñiM xgLGİ ŐT šY mēL
y, gĒcW NBrèC šY tgbjW XRM© xmwsÇ#

XnzpH Lt Lt GžèC y, ÁútT ÷R±Ê>nì ì, XÂ xşqf NBrèCN
bxGÆbi yŸStÄdR xQÑ XJG dµŸ bmçni ymNGoT gNzBÂ
NBrT IkFt¾ BKñT mUl «ün nW'''

42. mNGoT b:Ý Gi Â NBrT şY y, ÄwÈW wÀ kFt¾ mçniN
bmgNzB bzpH rgD yxpT×eÄ x¶KTK `YL ÷R±Ê>N DRŸ y-ş
çñ kmgßtù Işş I PZB k, s«W xgLGİ 0T sðÄ yşq xStèAâ
ÄI W bmçni y÷R±Ê>nì Gi Â NBrT xStÄdR bm/b±-CN äÄpT
tdRÛL''' yâÄpT o%CNN SNj MRM çn SNwÈ k÷R±Ê>nì `şðãC
UR WYYT tDR- kF BI0 ytzrz,, T DKmèC twGdW yŸŸŸÄ
XRM© XNÄpwSÇ bxB²¾W SMMñT şY tdRú'L'''

bm/b±tù ytkÄwnì Lt Lt tGÆ%T

I äÄptéCÄ yfúB xêqäC yÑ Ä ŸrUgÄ

mS« TÄ mk-tLN btmi kt

43. y0Á%L êÄ äÄptR m/b±T bxêJ qll_R 68/1989 xNqA 7/14 mçrT
IGL äÄptéCÄ yfúB xêqäC yÑ Ä ŸrUgÄ yMSKR wrqT
ymS« T# yâÄpTÄ yfúB xÄÄZ ÑÄN ki¶0C k, mlk-cW
tì ŸT UR bmtÆbR yŸÄbR XÄ ymöÈ«R `şðñT ts_è-L'''
bzpH mçrT bxgR xqF dr© yÑ Ä BÝTN gMGä yMSKR wrqT
y, s_ ÷, t½ bmì ì Ñ YH ¶±RT XSkqrbBT gþz DrS --- yGL
äÄptéCÄ --- yGL fúB xêqäC yÑ Ä ŸrUgÄ MSKR wrqT
s_aL'''

44. bt múúY hin± yWS_ äÄpTN IŸ« ÄKR bwsdW XRM© btIYM
bLŸT DRJ èC bWS_ äÄpTñT y, mdbi ç%t©C kmmdÆcW
bðT yÑ Ä BÝ-cWN bŸ_ÄTÄ dr© bŸWÈT I---- yWS_
äÄptéC yÑ Ä ŸrUgÄ XNÄps_ xDRÛL'''

45. ÄI Ñ Ääcl Ñ ÄW b, «YqW mçrT tGÆ%cWN ŸkÄwÄcWNÄ
`şðñ-cWN mwÈ-cWN m/b±-CN xQM bfqd m«N qll_RÄ
KTTL bŸDrG şY Yg¾L''' bzpH rgD xNÄND yGL äÄptéCÄ
yfúB xêqäC Ñ ÄW y, «YqWN dr© XÄ on MGÆR «BqW
y, flgWN xgLGİ 0T bmS« T şY xlmçÄcWN ktgLU†
PBrtsB QÈ-Ä Sä- sþqRB giÄt bm/b±tù btì ì mW hgR xqF

sRtõk>N ÷, t½ XytÈ% tgbjW yÄpsßi jN XRM© bmWsd \$Y Yg¾L'''

46. m/b→CN bxhini gþz yGL äÄptéCN XÂ £"B xêqäCN Ñ ÅW y, «YqWN yo n-MGÆR dNB tkTIW XNÄþç, bx¥R¾Ä bXNGI þZ¾ ÄzUj sjçN# YH dNB I, mlk→cW hüü XNÄps%u tDR⁻ bts«W xStÄyT ÄBé bo% \$Y kmêü böT k, mlk→cW UR y¥StêwqÄ SBsÆ tDRÛL''' bSBsÆW wQT kÆI Ñ ÄãC yqrbüT «Ý, ¡üiC b¥µtT bQRbü bo% \$Y XNÄþWL YdrUL'''

bsjvjl sRvjs ¥ññÄ PéG%M ytkÄwnü tGÆ%T

yST%tþK :QDÄ yPésS ¶xþN©þn¶NG o%N btmlkt#

bmNGoT kFt¾ TkürT ts_èT bxgR xqF dr© tnDæ tGÆ%êf bmdrG \$Y µlW ysjvjl sRvjs ¥ññÄ PéG%M mRçÄ >\$¥ xµÄ ym/b→tN WSÈêÄ WÄ Äêf hin→ bmÝBTÄ bxm%RÄ xç%R \$Y ÄlWN «Nµ%Ä dµ¥ ñc bmft> yri M gþz XY→N mçrT Ädrg XÄ Itl ¥êf lW_ (Institutional transformation) mnñ yçnWN ST%tþK XQD xzUJ è mtGbR wQtü y, «YqW XWn→ ç•L''' YHNü bmgNzB ¶ST >mT /1997-1999/ ST%tþK XQDÄ o% xm%R (SPM) çnD y, ÄzUJ büDN hüüNM mM¶ÄãCÄ xGLGI òèC Æútf mLkü b¥ì ÌMÄ ybüDnüN yo% fdT bb\$YnT y, m% St¶NG ÷, t½ bmsyM XQÇ XNÄþzUJ tDRÛL''' XQÇM ym/b→tÜ o% y, mlk→cW yWu xµ\$T (External Stakeholders) XNÄþwÄtbT tDR⁻ btgßW y¥ññÄ xStÄyT tStµKI ò XNÄþzUJ kt drg b°\$ m\$W ym/b→tÜ ç%t¾ twÄYèbT XNÄþ™DQ tDRÛL'''

kST%tþK XQÇ ZGJT ñN lñ# bm/b→tÜ WS_ y, ñtTN yxç%R CGéc ImF→T y, ÄSCL yxç%R SR>T ImzRUT XNÄþÖL CGécü tftT¹W bxuR gþz WS_ (Quick Wins I) XÄ bo%Ä xGLGI òT ¥ññÄ _ÄT (Business Process Re-engineering-BPR) ¶ññL ÄlÆcWN yo% zRæC m«öM y, ÄSCL _ÄT ym/b→tÜ qlLF o% bçnüT yí YÄNñLÄ Kêñ äÄpT XÄ bxStÄdRÄ íYÄNS xGLGI òT \$Y y, ÄµyÇ hüüT yL† TGb% ÷, t½C tìqimW bST%tþK XQD St¶NG ÷, t½ Xytm,»

kST%t%K XQD ZGJ T biDN UR btqAj hün→ mr©ãCN bml êw_
_Âtù tμÉÄ*L'''

y_Âtù W«TÂ y¥ññÄ |üi CN I St¶NG ÷, t½ qRi k¥nJ mNT
xÆST UR bmçN WYYT ytdrgbT s|çN# YHM mSW ç%t¾
btgBbT gl É yts«bT s|çN bqÈY ZRZR WYYT tdR`bT y, °DQ
YçÄL''' y1997 bj T >mT XQD yspvL sRvS ¥ññÄ PéG%M xfÉ{MN
ÆgÄzb mLkiÄ m/b=tù bndÍ cW %: Y# tLX÷# XsèC# Gi CÂ >§¥äC
§Y bmmorT tzUJ è k¼MI = 1/1996 j Mé bo% §Y Xyêl s|çN
y1996 bj T >mT XÂ yÄZnW bj T >mT ÄI ùT SMNT w%T yXQD
xfÉ{M ¶±RT xMStù yspvL sRvS ¥ññÄ N;üS PéG%äCNÄ
mdb¾WN yÄpTÄ tÜÄ¥ o%ãCN Æµtt mLki XNd, ktIW qRÆ*L'''

bxMStù yspvL sRvS ¥ññÄ N;üS PéG%äC xp*Ä ytkÄwnü
tGÆ%T#

yb§Y o% xm%R ¥ññÄ N;üS PéG%Mn btmlkt#

- XÄNÄNÇ yo% KFL y, ÄkÄWnW yo% xfÉ{M ym/b=tù rQD
ST%t%K XQD bmtGbR rgD W«→ ¥ SI mçnü byw,, Ä by,, B
>mtù GMg¥ Xytµyd Yg¾L'''
- bm/b=tù ytj mrWN yxml µkTÄ yxç%R IW_ kmgNÆT xNÉR
bxu R g|z= WS_ I |ç, y, Clü tGÆ%TN (bQuick Wins I) bml yT
XÄ yo%Ä xgLGÍ ÒT ¥ññÄ (BPR) L† TGb% ÷, t½ yt« ÄWN
ÄT W«èC wd tGÆR I ml w XNÄpÄmC b_Ätù ¶±RT §Y
ko% xm%R xÆST UR btdrgW WYYT yqrbüTN y¥ññÄ
|üi C b¥µtT mSW ç%t¾ bZRZR XNÄpwÄYbT XNQSÝs= bmdrG §Y Yg¾L'''
- bBPR _ÄT W«T §Y yo% yxm%R xÆST WYYT ÆdrgübT
wQT bQuick Wins I I |kÄwnü y, Clü o%ãCN bml yT tGÆ%êÉ
XNÄpçnü tDRÜL'''

yxgLGÍ ÒT xç È_ ¥ññÄN btmlkt:-

m/b=tù I WS_Ä IWu yxgLGÍ Òtù t«Ý, äC y, s«WN xgLGÍ ÒT
_%T qLÉÍ Ä xhiN µl W ytñi I ¥DrG yBPR _ÄT W«T bmmorT
I ¥kÄWn µqÄcW y¥ññÄ o%ãC WS_ ÆI ùT SMNT w%T#

- x_z%RN y_z Āqš_û zĀāCN bmqyS XĀqrb b≠n_z mNT ÷_z t½ Xy→yĀ Xy{dq tGĒ%ēf bmçN šY Yg¾L'''
- bĀĀTĀ yĒ"ŸB xĀĀZ yŃ Ā ≠rUgĀ yMSKR wrqT I_z Y« qĭ ytŃl xgLGI 0T ymS« T o% tkĀW•L'''
- mr©āCN IWS_Ā IWu tgLU×C GLI y≠DrG o%āC tkĀWnêL'''

ysW`YL xm%RĀ L≠TN btml kt:-

- ytŃŃl WN ydr© XDgTĀ Q_R mSfRT I_z%t©C qRi WYYT tdr`bT y™dq kmçniM bšY yspv|L sRv|SN yQ_R# ydr© XDgTĀ dNBĀ mmŃĀāC XNĀĀWqĭT tdrÛL'''
- y_z%t©CN mr© xĀĀZ btml kt bXD» # b0→# bTMHRT dr©\ XNĀĀhiM y«ir→ mWĀ gĭzª tI Yè XNĀĀZ tdrÛL'''

ywĀ xStĀdrĀ qĭ__RN btml kt

- ywrqTĀ I≠ 0C xšqf XYāCN bqk Ē bm« qM#
- bt>kRμŃ x« ÝqM šY qĭ__R b≠DrG ynĀJ Fí → wĀ bmqnS#
- ySLK xgLGI 0T I mNGo T o% B0 XNĀĀWL b≠DrG XĀ
- yGŒ{xfÉ{M bPéG%M XNĀĀm% b≠DrG#

rgD ytŃl W«ªT tgŃaL'''

yon-MGĒR N; iS PéG%M btml kt

- yWu āĀptéCĀ Ē"ŸB xêqĀC I|ktliiT y_z gĒ yon MGĒR dNB bx≠R¾Ā bXNGI ĭZ¾ tzUJ è kgbĀC_z ŃStR UR bmtĒbR bdNbi šY IWu āĀptéC# ytfqdšcW yĒúB xêqĀC XĀ kL† L† m/b«èC I tWÈ«i_z%t©C y≠StêwqĀ oL«Ā ts_aL'''
- y≠S→wqĀ slªĀ b%Ń A¼iæCN bm« qM SI Ń SĀĀ BL¹i x_z%R m_æ gA→ mLXKèCN I ≠StšI F_rT tdrÛL'''
- I 0Ā%LĀ yKLL êĀ āĀptR_z%t©C y_z Āgl GL yon-MGĒR dNB ytqr™ šĭçN# bzh šY bQRbi SL«Ā I mS« T ZGJ tĭ t«Āl L'''

yWu áÄpT xQM GNÆ→ Péj KTN btmlkt

47. yslvpl sRvps ¥ññÃ xµL bçnw bmNGo T wÀ xStÄdRÄ ql_R N;is PéG%M b→qfW yWu áÄpT xQM GNÆ→ PéÉKT m/b→CN kKLL mNGo →T yáÄpT tì ¥T UR bU%o bmNquqS §Y XNdnbR Æl fW >mT ¶±R→CN mGI ÚCN y, →wS slçN# YH ¶±RT XSkqrbBT glzª DrS y, ktliiT tGÆ%T tkÂWnêL'''

- k¼MIª 26 XSk 30/1996 DrS b¼r¶ B/K/mNGo T b¼rR kt¥ 9¾W yeÃ áÄptéC g0Æxª ytmüyd slçN# bêÃ áÄptéC mµkL yXRS bXRS täKé LWW_ kmµyÇM ÆñgR bmNGo T áÄpT ÆU« Ñ CGéC §Y bmwÄyT yU%o mFT¼ª bmñT rgD «Ý, XRM©ãC twSdêL''' bgüÆxªW xUË, yKLL áÄpT m/b→èC XNÄp« Äk,, k¼r¶Ä î¥Iª B/K/mNGo →T R:S mStÄdÉC UR «Ý, WYYT tµyÄL'''

- yxµÆb¶ _bÝ áÄpT\ (Enviromental Audit) yL† áÄpT (Fraud Audit) XÄ ymr© oR>T áÄpT (IS Audit) mm¶ÄãC (Manuals) XÄ dr©ãC (Standards) XNÄpZU° bêÃ áÄptéC güÆxª btwsnW m¿rT mm¶ÄãC XÄ dr©ãCN y, ÄZU° y÷RtM xÆ§T kØÁ%L XÄ kKLL êÃ áÄptR m/b→èC tmR«W o%W bmµyD §Y Yg¾L'''

- y1997 bj T >mT yPéÉKtù q¶ o%ãC mR|GBRÄ ybj T GMT tzUJ è lslvpl sRvps ¥ññÃ PéG%M ¥StÆb¶Ä A/b→T tLµL'''

- yslvpl sRvps ¥ññÃ PéG%M ¥StÆb¶Ä A/b→T ÆzUj W yMKKR mDrK §Y SI Péj Ktù yo%o fdTÄ q¶ tGÆ%T kKLL áÄpT m/b→èC `šðãCÄ twµxC UR sðÄ «Ý, WYYT tdrÜL'''

48. ym/b→tNÄ y¿%t©cN yÑÄ BÝT l¥ññLÄ ÑÄW y, «YqWN XWqTÄ KHI ÕT byglzªW XNÄpÄgßü btdrgW _rT kWu M çn kxgR WS_ l, gßü yoL«Ä# ywRKëPÄ ysª, ÄR XDI ÕC xSf§gh hün→ãCN b¥mÒcT#

- x%T ym/b→tù Æl ÑÄãC btiÄ† yxF¶µ xgÉC oL«Ä XNÄpWSÇ ytdrg slçN# ¥ST Æl ÑÄãC dGä bx¿LËñT túTfêL'''

- ym/b=tÛ xND yãÄpT ÆI Ñ Ã "Audit of Social Sectors" b, L R: S bPND êÃ äÄpT R m/b=T x¥µYnT o L« Ã XNÄpWSÇ tDRÛL""
- ytnpTf tnpvRStf ÷I ðJ bnÉ k, sÈcW xÅ u R ÷Ri C I m/b=tÛ I p« QÑ y, Cl ù b3 yo L« Ã mS÷C yST ç %t©C XNÄpSl _nù tDRÛL""
- bµÄÄ >IM xqF yL¥T DRJT yØÁ%L êÃ äÄpT R# yx¥% êÃ äÄpT R XÄ ybNÑNgüL güÑ Z êÃ äÄpT R m/b=èCN xQM I mgNÆT btj mrW PéËKT x¥µYnT kFt¾ yãÄpT ¥nðJ mNTÄ töÈÈ¶ xµST y, gßüBT büDN I xo R qÄT ÄHL µÄÄ µl W kFt¾ yãÄpT tìM TMHRTÄ LMD qSä ytmIs spçN# bxgR WS_M I m/b=tÛ ç %t©C# I mgÄ¾ Bzi|N# I PZB twµxC MKR b=T I bj TÄ Í YÄNS ì, ÷, t½ xÆST o L« ÄÄ TMHRT ts_aL""
- kxyR§ND mNGoT btgßW XRÄ- I ySt¾ ziR bXNGI pZ xgR y, s« WN "ÒRtR ç Rtí YD xµWN-NT" ytLX÷ (yxª.sj.sj.xª) TMHRT kØÁ%L êÃ äÄpT R m/b=T 68# kKLL äÄpT m/b=èC 41 b« QSS 109 ç %t©C XNÄpmzgbüÄ ytmç krIT yÉ yB ÆI Ñ Ã y, ÄdRUcWN ftÄ XNÄpWSÇ xSf§gþ hün-ãC b¥mÒcT xND ym/b=tÛ ÆI Ñ Ã ym= rñWN ftÄ x« ÄQqW ytmç kr§cW yÉúB xêqf çnêL"" I ð ÛCM bydr©W ftÄãCN b¥I F §Y Yg¾I ù""
- yDÉdê gþzªÄêf xStddR êÃ äÄpT R m/b=T I äÄpTécl o L« Ä XNÄps_IT b« yqW mç rT o L« Ä ts_aL""
- yWu güÄY, npStR yWS_ äÄpTéC o L« Ä XNÄpsÈcW m/b=tÛ b« yqW mç rT o L« Ä ts_aL""
- bFTP, npStR I Ä©CÄ ; YBÄn ÞG SI äÄpT Ñ Ã GN²bª y, ÄS= B_ SL« Ä XNÄps_ b« yqW mç rT xND kFt¾ ÆI Ñ Ã bmdB SL« ÄW XNÄps_ tDRÛL""

m/b²tN I ¥« ÅKR ytwsÇ XRM©ãC

49. kŞY bZRZR XNdqrbW µl ûT >m-T UR sþnÚ™R m/b²tN I ¥« ÅKR xNÄND XRM©ãC twSdêL™ kzbñHM êÂ êÂãcl-

§ m/b²-CN yØÁ%L mNGoT IKLL mNGo -T y, s«WN DUFÂ L† D`¥ XNÄþhiM bKLL ÄI WN y¥: kŞêf mNGoT yo% DR¶ bQRbTÂ btqŞ« f hin²- äÄþT I ¥DrG XNÄþÄmcW knÆR 4 wkþL m/b²èC bt= ¥¶¶ ys» N wkþL m/b²T tkFè o% XNÄþj MR xDRÛL™

§ ym/b²-CN XÂ yKLL äÄþT bþéãC äÄþtéCN ÑÄ I ¥údG kxyRŞND mNGoT btgß DUF bRµ- äÄþtéC ltmçkrIT yfúB xêqñT y, ÄbÝ ytL: ÷ TMHRT bmk-tL ŞY Yg¾I i™ bzbñHM mçrT 6 ym/b²-CN äÄþtéC ftÄWN bx_Ubþ hin²- xLFW ytmçkrŞcW yf¶B xêqñC yçni sþçN 95 äÄþtéC TMHRtN bmk-tL ŞY Yg¾I i™

yØÁ%L êÂ äÄþtR m/b²TN ÄU« Ñ CGéC

50. yØÁ%L êÂ äÄþtR m/b²T bxêJ ytÈI bTN `Şõnt lmwÈT _rT XÄdrG bþçNM gÄ Bzi mo%T XNd, «bObT GLI nW™ `ŞõntN bt¶¶I hin²- XNÄYwÈÄ tGÆ, N btàŞ hin²- XNÄÄkÄWN µdrgiT CGéC êÂ êÂãclq_l ð ytmI kt¶¶ ÄcW™

ysW `YL X_rT

51. m/b²-CN b1989 b{dqW xÄþS meQR 462 ç%t©C XNÄþñ, T ytfqd bþçNM 117 yo% mdiC bÆI ÑÄ X_rT MKNÄT l m¹fN xLtØIM™

52. ysW `YL ltmdbl TM i- y, kflW dmwZ ç%t©C µŞcW L† ÑÄ XÂ bgbÄ ŞY tfŞgþnT xNÉR x_Ubþ ÆI mçni CG, N bm«ñiM bþçN l mQrF XNÄþØL m/b²-CN xÄþS ydmwZ Sk=L x_Nè XNÄþfqD ÄqrbW _Äq½ bMKR b²tM bmdgû k_R/1995 j Mé ydmwZ Sk=L ¥¶¶Ä l þfqDI T CŞL™ YhiN XN©þ ytfqdW Sk=L m/b²-CN t«Yö bMKR b²tlytdgfWN ÄLtktl XÂ yo% mdBN úYçN yTMHRT dr© mçrT ÄdrG bmçni tgbþW y¥StµkÄ XRM© l þwsD XNd, gÆ bygþz+W ÄúsBN bþçNM XSpñN

mFT¼ª xšgBM"" bmçniM ydmwZ XSk«i XNÄpStµkL M/b«tÛ
tgbpWN XRM© XNÄpwsD XÄúSÆI N""

ymzêw¶Ä xbl CGR

53. ym/b«tÛ yo % {ÆY kkt¥W ÄR XSkÄR b, gBi m/b«èC t²Wé
mo %TN y, « YQ mçni Y-wÝL"" YhiN XN©p ÆI úT >m-T
zgÆCN btdUU, XNdgl AnW\ k-H"o 1 qN 1970 >.M j Mé
bo % šY ÄI W ymzêw¶Ä xbl bwQtÛ bnbrW ynÄJ êU tsLè
špçN xhiN k27 >m-T b°š ynÄJ êU bkFt¾ dr© bm= m,,
MKNÄT y-Ksp mÛÛí êU y= mr bmçni# kkt¥W bygþz«W
mSÍ ÍTÄ ym/b«èC bt%%q i- mgBT UR tÄMé äÄptéÖCNN
km/b«T wd m/b«T xzêWé ¥ç %T xÄUC ç•L""
54. YHNni CGR bm« niM bþçN ImQrF ymzêw¶Ä xbl ¥¶¶Ä k4
>m-T böt _Äq½yqrbÄ kzþÄM wÄþH bygþz«W _Äq½b¥QrB šY
BNçNM yo % ""ÆÄcW ki - i - mzêwRN k¥Y« YQ m/b«èC UR
bx« ÝšY Y-ÄL b, L ÆI mdgû yç %t¾WN ä%L bkFt¾ dr©
y-ÄW mçniNÄ o %N bs>tÛ gBè I ¥kÄwN xÄUC Xyçn mMËtN
MKR b«tÛ IþÄWqW YgÆL"" SI çnM\ m/b«-CN dUGä b«yqW
mç rT ymzêw¶Ä xbl XNÄpwsN xbKrN XÄúSÆI N""

yþlé CGR

55. m/b«tÛ kFt¾ yçn yþlé CGR XNÄI bT XÄ CG,, N ImwËT xÄþS
PNÉ ¥ç %T wYM I«š ymNGoT PNÉ ¥GBT XNÄI bT ÆI úT
x%T xm-T btdUU, ytgl "" špçN# MKR b«tÛ CG,, N tgnZi
I xSfÚ, W xµL mFT¼ª XNÄþfIG y«yq bþçNM mFT¼ª IþÄg¶
xLÖIM"" SI çnM MKR b«tÛ IgiÄt TkürT s_è m/b«tÛ tlièu
PNÉ XNÄþÄg¶# µLçnM y%siN PNÉ mo %T XNÄþCL tS¥, i-Ä
bqf bj T b¥GBT rgD tgbpW DUF XNÄþs_Ä m/b«tÛ kCG,,
XNÄþšqQ XRM© XNÄpwsD bDU, XÄúSÆI N""

yfúB MRm% xgLGI ÒT ÷R±Ê>N

y÷R±Ê>nù >§¥

56. yfúB MRm% xgLGI ÒT ÷R±Ê>N bxêJ qllR 126/1969 ytìl m
sjçN# >§¥W:-

§ ymNGo T I çnù wYM bxB²³⁴W DRñcW bmNGo T I tÃzi
y¥MrÒ# y¥kí fÃÃ yxgLGI ÒT sÀ DRJ èC yãÄpT
xgLGI ÒT ¥brkT#

§ yãÄpT ÑÃ YbL_ y, ÄBRbTN zÁ mFIGÃ xgña bzpH
rgD bxu R gþz^z %úñ XNDTCL k, mlk-cW m/b^zèC UR
bmtÆbR _rT ¥DrG#

nW'''

yO %o KNWN

57. bzpH mç rT b1996 bj T >mT bnbrW 150 ysW `YL 192 áÄpèCN
I ¥kÁwN xQì 224 áÄpèCN wYM k:Qç bSY 116% I þÃ« ÁOO
CŞ'L'''

áÄpT ytdrgü DRJ èT yf'wB mGI Á hin^z

58. b1996 áÄpT ktdrgü 224 f'wC SY bts«iT yãÄpT xStÃyT
sþtntN\ 81 nqØ- yI ð bT xStÃyT# 74 k_qfT güDI èC bStqR
nqØ- yI ð bT xStÃyT# 68 xÌ M I mWsD XNd¥YÒL xStÃyT
yts«bT XÃ 1 tqÆYnT y, ÁúÈ xStÃyT yts«ÆcW çnW
tg'ýtèL'''

yÍ YÂNS XNQSÝS^z

59. ÷R±Ê>nù b1996 bj T >mT BR 4,654,663 kãÄpT o%o gbþ I ¥GBT
xQì BR 6,339,459 gbþ b¥SgBT# XNÄþhiM BR 4,518,394 wÃ
I ¥DrG xQì BR 5,623,220 wÃ b¥DrG BR 716,239 TRF I þÃg'ý
CŞ'L'''

÷R±Ê>nü ÆµÿÄcW áÄþèC y-† x« ÝŞY CGéC

60. ÷R±Ê>nü ÆµÿÄcW áÄþèC y-† x« ÝŞY CGéC bRµ- sþçnü btly
_‰Z bqrBW zgÆ bZRZR yt« qsiþ çNM êÂ êÂãc#

§ Bziãcll yLÏT DRJ èC bo R>T t« Nè tGÆ‰êf yçn « Nµ‰
yWS_ qll__RÂ tSÏ, yf“B xÃÃZ mm¶lĀ yl ðšcW mçnüĀ
ĀšcW bþñ, M bx_Ubþ hin“- bo ‰ §Y xl mēl i#

§ yDRJ èC ybŞY `šðãC XĀ ymNGoT LÏT DRJ èC
töÈÈ¶ Æl o LĒN bWu áÄþtéc b, s«i yÏ¶Ā ūiC
mçrT tgbþWN XRM© xlmWsÄcW#

§ xNĀND DRJ èC éúÆcWN bwQtll xlmZU-cWĀ XNĀþzguM
y, drgW GōT y, flgWN ĀHL xl mçnü#

ÄcW””

y÷R±Ê>nü >bYT CGéC

61. DRJ tll ktll mbT >şÏãC xNç yaÄþT ÑĀ YbL_ y, ÄBRbTN
zĀ mflGĀ hg¶a bzþH rgD ‰úN XNDTCL _rT ÏDrG mçnü
bþ-wQM\ lÆl ÑĀãC SL«Ā qdM Æl iŦ >m-T ĀgÏ ynbrW
ygNzB DUF = Rî ml r«i bzþH bkiL y, «bQbTN DR¶ lþĀbrKT
xLòlM””

62. bl ðšM bkiL DRJ tll k, ĀgßW xnSt¾ gbþ ygNzB DUF bÏDrG
btL: ÷ TMHRT ĀstÏ‰cW Æl ÑĀãC l o‰cW b, kflW
tmÈÈÏ ĀLçn dmwZ MKNĀT o‰cWN Xyl qqll bşq dmwZ
bGL DRJ èC Sl, q«, DRJ tll kFt¾ ysl «n Æl ÑĀ X_rT
xU_ä -L”” YHN CGR bÏÏlL DRJ tll y, «ĀkRbT mNgD lþflG
YgÆL””

¥« ÝIÃ#

63. kẗpH bŞY yØÁ%L êÂ âÄptR m/bªT b1996 bj T >mT
ÃkÂwÂcWN âÄpèC êÂ êÂ GžèC# bmNGoT Í YÂNS xStÄdR
WS_ y¬†TN CGéC# TkürT IþsÈcW y, gbi hinª¬ãC# m/bªtÛ
bxhüni gþzª ÄI bTN ;bYT CGéC XÂ yâÄpT xgLGI ØT DRJ T
yo%o XNQSÝsª hinª¬ bxu „ I¥QrB täK...L"" MKR bªtÛ b4
_%oZ yqrbI TN sð ¶±RT bZRZR mRMé xSfŞgþWN XRM©
XNÄþwsD# XNÄþhiM bþG bts«W t«ÄqñTN y¥SfN tGÆRÂ
`ŞðnT m¿rT bmNGoT xwÝqR bydr©W b, gBi xpŞT
t«ÄqñT XNÄþrUg_ xSfŞgþWN ybŞY KTTLÂ qÛ_R XNÄþÄdRG
SÂúSB# bẗpH rgD yMKR bªtÛ ybj TÂ Í YÂNS giÄxC Ì , ÷ , t½
yj mrWN XNQSÝsª x«ÂKé XNÄþq_L XÄúSBkü ¶±Rt¶ bẗpHi
x«ÝLŞI hi""

bm= r¶M yMKR bªtÛ xfgüÆ>ªãC# ytIÄ† Ì , ÷ , t½C XÂ mŞ
xÆŞT ŞdrgüLN kFt¾ TBBR bẗpH xUË , kLB xmsGÂI hi""